

Ravintovalmisteiden käyttö Alzheimerin taudin varhaisvaiheessa hidasti taudin etenemistä

5.11.2020 | TERVEYS JA HYVINVOINTI

Varhaisen Alzheimerin taudin hoitoon suunnitellun kliinisen ravintovalmisteiden käyttö hidastaa muistin ja tiedollisten toimintojen heikentymistä sekä aivojen kokonaistilavuuden pienenemistä, osoittaa juuri julkaistu tutkimus. Ravintovalmisteiden vaikutuksia seurattiin kolmen vuoden ajan eurooppalaisessa LipiDiDiet-hankkeessa. Kyseessä on tähän asti pitkäkestoisin satunnaistettu kontrolloitu hoitokoe, jossa on saatu positiivisia tuloksia varhaisen Alzheimerin taudin hoidossa. Tulokset julkaistiin Alzheimer's & Dementia: The Journal of the Alzheimer's Association -lehdessä ja esiteltiin CTAD 2020-kongressissa 5. marraskuuta.

Satunnaistetun, kontrolloidun kaksoissokkotutkimuksen osallistujilla oli tutkimuksen alkaessa lievää tiedollisten toimintojen heikentymistä ja Alzheimerin tautiin liittyviä biomarkkerilöydöksiä, mutta ei dementiaa. 311 osallistujaa satunnaistettiin kahteen ryhmään, joista toinen käytti päivittäin kliinistä ravintovalmistejuomaa ja toinen vertailuvalmistetta. Monikeskustutkimuksessa oli mukana potilaita 11 keskukselta Suomessa, Alankomaissa, Ruotsissa ja Saksassa. Tutkimuksessa seurattiin ravintovalmisteiden vaikutuksia muun muassa tiedollisiin toimintoihin, muistiin ja aivojen rappeutumiseen.

Varhaisessa Alzheimerin taudissa potilaalla ei ole vielä dementiaa, mutta havaittavissa alkaa olla merkkejä tiedollisten toimintojen ja etenkin lyhytkestoisesta muistin heikkenemisestä. Alzheimerin taudin varhaisvaiheeseen ei ole lääkehoitoa. Varhaisvaihetta pidetään kuitenkin parhaana ajankohtana taudin etenemisen hidastamiseen tähtäville interventioille. Tutkimuskonsortio on aikaisemmin osoittanut, että varhaisen Alzheimerin taudin hoitoon suunniteltu kliininen ravintovalmiste voi auttaa arjen toimintakyvyn säilymistä ja hidastaa tiettyjen aivoalueiden surkastumista. Nämä tulokset saatiin osallistujien käytettyä valmistetta kahden vuoden ajan, ja tutkimuksen jatkuessa on odotettu tietoa pitkäkestoisemmän käytön vaikutuksista.

Nyt julkaistut tulokset tutkimuksen kolmivuotisseurannasta osoittavat, että ravintovalmisteen vaikutukset ovat vielä ilmeisemmät pitempään kestäneen käytön jälkeen. Sen käyttö hidastaa sekä muistin ja tiedollisten toimintojen heikentymistä että aivojen kokonaistilavuuden pienenemistä. Odottamaton havainto oli, että ravintovalmisteen vaikutukset lisääntyivät ja laajenivat käytön jatkuessa.

Alzheimerin tautiin ei toistaiseksi ole parantavaa lääkettä. Nyt julkaistussa tutkimuksessa saatiin kuitenkin tähän asti parhaat hoitotulokset varhaista Alzheimerin tautia sairastavilla.

– Erytisen merkittävää on, että hoito perustui pelkästään kliinisen ravintovalmisteen käytölle. Tutkimus osoitti, että mitä varhaisemmassa taudin vaiheessa käyttö aloitetaan ja mitä pitempään sitä jatketaan, sitä paremmin taudin etenemistä pystytään hidastamaan, toteaa monikeskustutkimusta johtanut professori **Hilkka Soininen** Itä-Suomen yliopistosta.

Tutkimuksessa käytetty kliininen ravintovalmistejuoma sisältää lievää Alzheimerin tautia sairastavien ravitsemuksellisiin erityistarpeisiin suunnitellun Fortasyn Connect -ravintoaineyhdistelmän, johon sisältyy omega-3-rasvahappoja, uridiinimonofosfaattia, koliinia, C-, E-, B12- ja B6-vitamiineja, foolihappoa, fosfolipidejä ja seleeniä. Valmiste on todettu hyvin siedetyksi ja turvalliseksi käyttää. Eläintutkimuksissa kyseisen ravintoaineyhdistelmän on todettu suojaavan aivoja ja vähentävän Alzheimerin tautiin liittyviä muutoksia. Positiivisia vaikutuksia muistiin ja aivojen toiminnallisiin yhteyksiin on havaittu myös dementiavaiheeseen edennyttä Alzheimerin tautia sairastavilla. Valmiste on Suomessakin myynnissä Souvenaid-tuotenimellä.

LipiDiDiet on laaja eurooppalainen tutkimuskonsortio, jossa tutkitaan ravinnon rasvahappojen vaikutusta aivoihin ja tiedollisiin toimintoihin ikääntyvillä, Alzheimerin taudissa ja verisuoniperäisessä dementiaassa. Se on jatkoa vuonna 1999 käynnistyneelle LipiDiet-projektille. LipiDiDiet-hanketta koordinoi professori **Tobias Haartman** Saarlandin yliopistosta Saksasta. Tutkimusta on rahoitettu pääasiassa EU:n puiteohjelmista ja JPND-ohjelmahankkeesta.

Lisätietoja:

Emeritaprofessori Hilkka Soininen, hilkka.soininen (a) uef.fi, p. 040 573 5749

Tutkimusjohtaja Merja Hallikainen, merja.hallikainen (a) uef.fi, p. 040 567 8433

Tutkimusartikkeli:

Hilkka Soininen, Alina Solomon, Pieter Jelle Visser, Suzanne B Hendrix, Kaj Blennow, Miia Kivipelto & Tobias Hartmann on behalf of the LipiDiDiet clinical study group. 36-month LipiDiDiet multinutrient clinical trial in prodromal Alzheimer's disease. *Alzheimer's Dement.*2020;1-12. DOI 10.1002/alz.12172